

ELŐFIZETÉS
HELYSEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 26 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Kassa és eszaki egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 33.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Rt. Rt.
 Törvény-
 Street Körmeg-ut. 21. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, február 11.

Elkeseredett harcok Tarnopolnál.

Budapest, február 10. (Hivatalos.)
 A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Az ellenség tegnap Wolhyniában és a keletgalicai arvonalon előőrseink ellen fokozott tevékenységet fejtett ki. József Ferdinánd főherceg hadseregénél biztosító vonalaink ellen ismételt és különböző pontokon felderítő osztagokat küldött előre, amelyek néhol egy zászlóalj létszámát is elérték. Különösen a felsőausztriai 14. számú gyalogezred arvonálán fejlődtek ki heves előőrsi harcok, amelyek az éjen át is tartottak és az ellenség teljes elűzésével végződtek. Egyik elsáncolt hadállásnál, a mely körül különösen hevesen folyt a harc, mintegy 200 orosz hullát számítottak meg. Itt sok foglyot is ejtettünk. A Tarnopoltól északnyugatra lévő előőrseinknél is elkeseredetten folyt a harc. A tegnapi mára virradó éjjel az oroszok a legutóbbi jelentések egyikében említett előretolt sáncainkat újra megtámadták, de egy ellentámadással újra elűztük őket. A besszarábiai határon horvát honvédség egy orosz zászlóaljot jól kiépített előállásából a főállásba vetett vissza.

Olasz- és délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német sikerek nyugaton.

Berlin, február 10. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Vignytől északnyugatra csapataink elragadták a franciáktól egy nagyobb árokrészt és Neville környékén visszafoglalták az egyik elvesztett tömböt, miközben ötvenkét fogoly és két géppuska került kezükbe. A Somme-től délre a franciák ismételt részlettámadásait visszavertük, Beoquencourt-tól közvetlenül északra az ellenségnek sikerült legelől levő árkaik egy kis részében lábát megvetnie. A Combrés magaslaton robbantással bedöntöttünk egy ellenséges akna-tárnát. A franciák robbantásai a

Vogézekben Celles-től északkeletre eredménytelenek maradtak.

Keleti hadszíntér:

Linsingen tábornok hadseregospontjánál és Bothmer gróf tábornok hadseregénél **extrák-magyar oca-**

patok meghiusították gyenge ellen-séges osztagok támadásait.

Balkán hadszíntér:

Ujabb esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aranyat a luxusért.

Arad, február 10.

A kényérből nem juthat több az egyik embernek, mint a másinak, úgy látszik, azok, akik a pénzükért több kenyeret nem kaphatnak, selyemmel, drágakövekkel és pezsgóval akarnak jóllakni. Ennek bizonyága, hogy a fényűzés ellen most már kormányrendeletet kell kiadni. Sajnos, ez a rendelet nem tilthatja meg a fényűzést, csak megdrágítja. A jó izlés pedig eddig is gyöngye volt a luxusnak egyre jobban harapózó járványa ellen. Az emberi szolidaritás hiába írta föl láthatatlan törvénytáblákra, hogy ugyanakkor, mikor az ország egyik része a legnagyobb nélkülözéseket éli át a harctereken, amikor a fényűzésnek azt a legszerényebb igényét, se elégíthető ki, hogy ágyban hálják, földél alatt lakják és hogy a holnapja fölül bizonyos legyen, ugyanakkor nem járja, hogy mások a drágaságokban tündököljenek és daskáljanak. A háboru elején azt várták, hogy a nehéz idők meg fogják oszsolni az erkölcsöket, pusztítani fogják a léhaságot, egyszerűbb életmódra és józanabb gondolkodásra szoktatják az embereket. Talán nagyon hosszúra nyúlt a háboru ahhoz, hogy a fényűzés szenvedélyesei és betegei az önmegtartóztatást sokáig kibírják. A valóság, hogy a fényűzés a háboru alatt egyre nő; azok, akik bírják, sőt azok is, akik nem bírják, megint tul akarnak egymáson tenni. A káros oldala pedig — ez a legrosszabb, nemcsak az erkölcs világában érezhető. Köztudomásu, hogy ép a fényűzési cikkek behozatala révén kell külföldi pénzben rengeteg összegeket kifizetni és ez azzal a következménnyel járt, hogy a pénzünknek a külföldi pénzekkel szemben kisebb ártolyama lett.

A kormány, úgy látszik, tudatában volt annak, hogy a fényűzést meg nem szüntetheti. Helferion nagyjelentőségű bécsi utjának, úgy látszik, mégis meg volt az az eredménye, hogy a fényűzés adójával annak a helyreho-

zását várják, amit elrontott. A fényűzési cikkek vámját ezután aranyban kell fizetni. A fényűzők igényeit kielégítők tehát kénytelenek lesznek aranyat beszerezni a ezzel a féltve őrzött, elrejtett aranyak egy része elő fog kerülni és odajut, ahol tulajdonképpen lennie kell: a bankjegyek fedezetéhez. A hazafias érzésre, sajnos, nem sok eredménnyel apelláltak, amikor az aranyak beszoigaltatását kérték (érdekes lenne például megtudni, hogy azóta, a mióta Aradon a polgármester lendületes fölhívását kiadta, hány tiz koronás arany gurult be a jegybank aradi fiókjához); a luxus elthatlan vágya bizonyára több eredménnyel fog járni. A nagyságos asszony, aki mindenáron kinöseket érő, új szőrméket akar, bizonyára oda fogja adni ezért a kis kazettájában rejtett aranyakat és a boltos, a ki eddig is azzal a jelszóval volt kénytelen a fényűzést kedvelő kunosajjának igényeit kielégíteni, hogy „kerül, a mibe kerül”, „ár nem játszik szerepet”, az ki fogja bányászni az aranyakat, hogy a luxus-cikkek vámját meg tudja fizetni.

Szomorú emléke lesz ez a háborunak, ha egyszer tul leszünk rajta. A bölcselkedők új igazságokat szürnek majd le belőle, új tantételeket, a melyek a régiök osódjót fogják hirdetni. Mert abban a csodában, hogy ez a tisztességes belátás szavára egy nap meg fog fordulni, nem lehet számítani. Sokan azt hiszik: ha a legelőkelőbbek, a „divatosináló” társadalmi osztály járna elől a jó példával, akkor másként lenne. Bajosan. Azok, a kiknek semmiről se kell lemondani, nem fognak azokra gondolni, a kiknek mindenről le kell mondani; nem fékezi a vágyait, a melyeket a háborunál is erősebb hatalom csigáz magasra: a hiúság. Asszonyi és férfiuhiúság; — mert a Hinterlandban járó férfiak egy része szintén benne él ebben a bűnben. Belenyugodni nem lehet — és vál-

toztatni se. A mint a szeszadó nem csökkenti az alkoholizmust, ép úgy nem fogja mérsékelni a luxust, hogy aranyban vetnek ki rá váromt. Sőt a ki eddig hivaltott vele, ezután még inkább fogja tenni, annak kimutatására, hogy neki az aranyvámra is — telik.

Briand Rómában.

(Cadorna megszökött a francia miniszterelnök elől. — Nem táradtak el az olaszok.)

Bern, február 10.

A Temps vezetőikben foglalkozik Briand római utjával s kifejti, hogy ezt az utazást mindkét oldalról akarták és pedig több okból. Az utazás egyik célja, a szövetség teljessé tételére a Párisban létesítendő állandó végrehajtó szerv megszervezésével. Ennek a szervnek Párisban, a koalíció szívében kellene működnie. Olaszország végleges csatlakozásával Briand meg akarja koronázni művét. Másrészt az Alpokon túl számolnak ezzel, hogy a francia miniszterelnök látogatása a többi szövetségesnek helyes fogalmat fog adni az olasz erőfeszítések igazi nagyságáról, miután Olaszország áldozatainak igazi értékelésével eddig nyilván nem voltak tisztában. Ebben az összefüggésben a lap megemlíti Olaszország kétszínű magatartását, hogy még mindig nem bántározta el magát a Németországban való hadüzenetre. Végül azonban a lap ezzel vigasztalja magát, hogy Olaszország teljes szolidaritását nyilvánította a londoni szerződés aláírásával. Ily módon a szövetségesek ügyével teljesen összeforrott s így összántából manára vállalta a összes következményeit a konfliktusnak, a melybe összántából avatkozott bele. A Temps megemlíti a pesszimistikus tendenciákat is, a melyeket Olaszország bizonyos politikai körei erősíteni igyekeznek, melyekkel azonban a Salandra-kormány sikeres energiával szembaszált. Ily körülmények között Briand utazása jelentős segítségére lesz Olaszországnak, a mennyiben az olaszok kézzelfogható bizonyítékát láthatják benne a szolidaritásnak, a mely a szövetségeseket összefűzi, a melynek politikai, gazdasági és katonai harc minden ágára ki kell terjednie.

Briand Rómában — Cadorna a fronton.

Turin. Cadorna, mielőtt Briand Rómába érkezett volna, visszatért a frontra.

„Az olasz nemzet még nem fáradt bele a háborúba.”

Bern. A „Corriere” szerint az a körülmény, hogy Salandrákat az olasz városokban mindenütt lelkesedéssel fogadták, arra vall, hogy a nemzet még nem fáradt bele a háborúba. A „Secolo” hosszabb cikkben Cavasola földmivelésügyi miniszter, Grippoközoktatásügyi miniszter és Danio lemondását követelik, mert ezek ellene vannak, hogy Olaszország egyéb harc-terekre is küldjön csapatokat.

Az olasz-német hadüzenet kérdése.

Lugano. Az Iniziativa című római republikánus lap erősen cenzurázott cikkében követeli, hogy Olaszország azonnal üzenjen hadat Németországnak. Olaszországnak — ugymond — erős és a helyzet minden nehézségével megbirkózni tudó kormányra van szüksége. Itália csakis a nemzet rendíthetetlen egysége által győzhet. Salandrákat és Sonnionak a néphe kell vetnie bizal-

mát, amely meg van győződve arról, hogy minden szövetség lehetetlen többé Németországgal és Ausztria-Magyarországgal.

A londoni szerződés — vasgyűrű.

Genf. A Secolo a helyzetről írott cikkében a londoni szerződést vasgyűrűnek mondja, mely a négyes entente-ot összetartja. Az entente egyes tagjainak bizonyára vannak külön érdekei és kívánságai. Olaszország például panaszodik magas szállítási díjak miatt, Anglia, Franciaország és Oroszország pedig Olaszországnak a szalonkii és Dardanella-vállalkozásban való gyöngye részvétele miatt. Mindamelllett a vasgyűrű — véli a milanói lap — nincs veszedelemben. Csak az a különös, hogy a „Secolo” mégis annyit beszél erről a nem létező veszedelemről.

Nincs hadseregszállító képviselő.

(A parlament ülése.)

Létszám tudósítás.

Budapest, február 10.

A képviselőház többnapos szünet után ma folytatta a miniszterelnöki jelentés tárgyalását s ezzel kapcsolatban a drágaság és az élelmiszerkereskedésnek vitáját. A mai nap szónokai Szemrecsányi György, Sággy Gyula, Mayer János és Pozsgay Miklós. A következő napokra is több szónok jelentkezett, köztük Polónyi Géza és Rakovszky István. Szombaton és hétfőn a Ház nem tart ülést. Hétfőn tárgyalják a szaborban a horvát cimerről szóló javaslatot, amely ennek folytán a hét végén kerül a Ház elé.

Ülés előtt több képviselő, köztük Károlyi Mihály gróf is felkereste az elnököt sürgős interpellációk engedélyezése céljából. Az ellenzék ugyanis attól tart, hogy szerdán nem lesz ülés s miután ez az utolsó interpellációs nap, többé már nem lesz alkalom interpelláció előterjesztésére. Károlyi Mihály gróf egy zászlósértés ügyében akart interpellálni. Az elnök biztosította a képviselőket arról, hogy szerdán is lesz ülés, mire ezek kérésüktől elálltak.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy óraker nyitotta meg az ülést és bejelentette, hogy a török trónörökös tragikus elhunytá alkalmával a képviselőház részvétőnek adott kifejezést. Bemutatta az újonnan megválasztott képviselők mandátumát, aztán felolvasta azt az indítványt, amelyet Rakovszky István és társai terjesztettek be avégből, hogy ez a szombat rendez interpellációs nap legyen. Az indítvány felett a Ház a holnapi ülés végén vita nélkül fog dönteni. Az elnök ezután kijelentette, hogy a legközelebbi szerdán mindenestre interpellációs nap lesz s az előző napon formális ülés.

Harkányi János bárónak helyi érdekű vasút engedélyezésre vonatkozó jelentése után a közéleti javaslát tárgyalása következett.

Az első szónok Szász Pál kifejti, hogy örömmel állapítható meg az ország gazdasági állapony. Nyomorról egyáltalán nem lehet szó. Azok a nélkülözések és korlátozások, amelyek mutatkoznak, szükségszerű következményei a világháborúnak.

Sándor János belügyminiszter után Vázsonyi Vilmos szólt fel a félreértett szavairól.

magyarázza meg. Szóváltette az ármaximálásokat, rekvirálásokat, kényszereladásokat.

A távol lévő belügyminiszter helyett Tisza István gróf miniszterelnök felel. A maximális árak a kormány felügyelete alatt állanak s ahol szükséges volt, ott beavatkoztak. Az eladási kényszer a kiskereskedőkre nem rendelkezhető el. A termelőktől, ha erre szükség mutatkozik, még mindig rekvirálhatnak. A főváros burgonyaellátását felemlítve kijelenti, hogy a kormány ne szállíthatta le az árakat, mert akkor a főváros burgonya nélkül maradt volna. A kérdést még béke idején rendezni kellett volna.

Szemrecsányi György a kormány gazdasági intézkedéseit bírálja. A termelő és a fogyasztó között túl sok a közvetítő. Főleg a nagybankok voltak azok, amelyek összevásárolták a készleteket. A bankok risikóval járó üzemetek ma már nem is vállalnak el. Az árdrágaságnak nem annyira a katonai intendatúra az okozója, mint az élelmiszerüzemek.

Elnök tíz perc szünetet rendel, majd szünet után Szemrecsányi folytatja beszédét. A háború idejére közéleti miniszterium felállítását kívánja.

Tisza István gróf miniszterelnök: Az intendatúra hibáira a kormány mindenkor figyelmeztette a hadvezetőséget s e tekintetben már javulás történt. A hadseregszállítókról nincs névsora. Szemrecsányi a bankok compassából Tisza Kálmán nevét is felhonta. Tisza Kálmán a lövészárkokban volt, ott megsebesült, meggyógyulásakor lemondott igazgatósági állásáról s visszamegy a lövészárkokba.

Szemrecsányi félremagyarázott szavainak helyreigazítása céljából szólt fel. A miniszterelnök kijelentéseit tudomásul veszi.

Tisza István gróf: A múlt télen rebesgették, hogy a hadseregszállítókban politikusok és magasabb rangú tisztviselők is részt vesznek. A hadügyminiszteriumot akkor szigorúan utasították, hogy Hyenekkel ne álljon szóba. Az inkompatibilitási törvény revízióra szorul. A jelen törvény egyes szakembereket kizár a Házból, de módot nyújt a közbenjárásra. Dícséret illeti politikusainkat, hogy nem vettek részt hadseregszállítókban.

Szemrecsányi: Egyes képviselők konzorciumot alakítottak, hogy a hadseregnek marhákat szállítsanak s strohmanokkal játszották ki a törvényt!

A vitát délután három óraker az elnök félbezakította. A holnapi ülés napirendjén ugyancsak a jelentés vitája szerepel.

— Az újságok zavartalan megjelenésének biztosítása. Berlinből jelentik: A német újságkiadóknak Berlinben megtartott rendkívüli gyűlésén egy határozatot fogadtak el, amelyvel megbízzák az elnököt, hogy az újságpapíros előállítás körül felmerülő nehézségekre való tekintettel lépjen érintkezésbe a birodalmi kormánnyal, hogy rendeleti uton állapítsák meg az újságpapíros előszerű korlátozását s a német papirgyárak, az újságkiadók és az arra hivatott kormányközeg együttes megállapodása alapján határozzák meg az újságpapíros árát, mely az újságok további zavartalan megjelenését biztosítja. A papirgyárak üzemeinek zavartalan fenntartásához az egyesület segítőkezet kíván nyújtani és a rajnai újságkiadóknak hasonlóan tiltakozik ama felhagyás ellen, hogy az előfizetési árak emelésével a lapok anyagi haszonhoz jutottak volna. Varsóban oly nagy a papirhiány, hogy az ottani lapok beszüntetése rövid idő kérdése. Eddig Finnországból szerezték be a papírszükségletet, de a város elhagyásával az az ut elzáródott, a készlet elfogyott és a pótlás egyelőre lehetetlen.

Anglia megcsalta Romániát.

— Kijátszott román gazdák. — Szilárd a román semlegesség. —

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, febr. 10.

A „Steagul” című bukaresti lap behatóan foglalkozik a Románia és Angolország között létrejött gabona-szerződéssel és bebizonyítja, hogy Angolország fényes üzletet kötött. Tényleg két szerződés létezik. Az elsőben az angol kormány tíz millió font sterlinget ad el a román nemzeti banknak 26-22 frank árfolyamon. Ebből az összegből román számlára aranyban 3-3 millió font lesz magánletétként kezelve. Ez az aranyletét szolgál egyúttal a kibocsátandó 262 millió frank összegű román értékek tartalékául. Eme 3-3 millió képezi az egyedüli pénzértéket az egész tranzakcióban. A hátralékos 6-7 millió font sterlinget a román nemzeti bank engedményekben és shekkekben kapja.

A második szerződésben az angol kormány vásárol a román központi bizottságtól 262 millió frank értékű 80000 vaggon gabonát. A román nemzeti bank fizeti ki az eladó gazdákat és az előbb említett szerződés értelmében a 3-3 millió font alapján kincstári jegyeket bocsájt ki.

Angolország tehát összesen 3-3 millió fontot mozgósít, leköti a román gabonát, megakadályozza annak a központi hatalmak részére való eladását és önmagát azzal a pénzzel fizeti ki, amelyet az elmúlt év elején hitelezett a román államnak.

Hogyha a dolgok nem fejlődnének Angolország izlése szerint, úgy állami vagyonként elkobozhatja a román nemzeti bank 3-3 millió összegű arany letéjét.

Románia nem boosátkozhat kalandba.

Bukarest. A ma reggel megjelent egyik bukaresti lap szerint, a párisi „Le Matin” romániai levelezője beszélgetést folytatott a román kormány egyik számottevő tagjával Románia gazdasági és politikai helyzetéről.

A politikai helyzetről beszélgetve, a miniszter a többek között a következőket mondotta:

— Románia közbelépése nem történhet erőszak által, akár a hadviselő felek, akár pedig a lármás ellenzék részéről származzék is az.

Hogy a mi akciónk meginduljon, arra két feltétel szükséges. Először kedvező gazdasági helyzet: másodszor és kiváltképpen egy oly stratégiai helyzet a mi határunkon, amely biztonságot nyújt a veszedelem ellen.

Egy nagy ország háboru esetén kockára teszi egy, vagy két tartományát és hosszú ideig harcolhat. Egy kis ország ellenben kockára teszi a lételet és nem harcolhat tovább, mint néhány hetig, vagy néhány hónapig. Erre a mostani háboru is megtanított bennünket.

Rendelkezünk 900 ezer emberrel; 600 ezer fel van fegyverkezve és ellátva municióval. Ez egy megbecsülendő segítség, de csak abban az esetben idézhet elő döntő hatást, ha a kellő pillanatban dobják a mérlegbe.

Marghiloman a román semlegességről.

Románia minden törekvése abban a jozan és egészségesen önző álláspontban merül ki, hogy minél több anyagi hasznot huzzon ebből a háborúból, anélkül, hogy ezért neki véráldozatot kellene hoznia. Ezt a konkrét tényekből merített meggyőződést most beszédesen megerősíti a román kormány hivatalos lapjának, az *Independance Roumaine*-nek egyik sugalmazott közleménye, amely szemrehányásokat tesz Marghiloman Sándornak, a népszerű román politikusnak, a konzervatívpart tónökének, mert kitéjezetten hirdeti Romániának a központi hatalmakhoz való csatlakozásának szükségességét.

A román kormánylap körülbéli ezekkel a szavakkal indokolja kitéjezését:

— Románia semleges ország és így épp úgy kitogásolnunk kell egy a központi hatalmak mellett szított rekonzerv-propagandát, mint ahogy elítéltük és kitogásoltuk a föderációsok oroszbarát akcióját. Minden, ami a belső nyugalmat megbonthatja, csak káros lehet a mi semlegességünk szilárdságára.

Russzofilek kudarcra a bukaresti egyetemen.

Bukarest. Annak idején, mintegy 4-5 hónappal ezelőtt, egész Romániát lázas izgalmában tartotta a bukaresti rektorválasztás kérdése. A volt rektor, Toma Jonescu, Take Jonescunak, a russzofil vezérnek öccse ugyanis valósággal dühös russzofil propagandát kezdett a rektori székéből, amelynek szellemét rákarta kényszeríteni úgy a tanári karra, mint magára az ifjúságra is. A román kormány végül is megsokalta a dolgot és a kultuszminiszter, törvénybe iktatott jogánál fogva, bár néhány szavazattal kisebbségben maradt Toma Jonescuval szemben, Atanasiut nevezte ki az egyetem rektorává.

A russzofileket természetesen rettentően elkészerítette Jonescu bukása, aki azóta minden képzelhető módon támadja, terrorizálja utódját, mert ez a pártpolitikát erőlyes késsel ütötte ki az egyetem falai közül.

Toma Jonescu legutóbb a román szenátus nyílt ülésén ragadtatta el magát durva sértésekre Atanasiuval szemben. Erre a támadásra kapott most méltó választ az egész egyetemi tanári kartól, amelynek nevében a szenátus mai ülésén Bujor P., egyetemi tanár a következő deklarációt tette:

„Mindkét egyetemi belső karlárnam nevében tiltakozom azon sértő szavak ellen, amelyeket a teremben Atanasiu tanár ellen tettek. Az ellene irányított sértések az egész egyetemi tanári kart érintik, mert ő az egyetem rek-

tora. Ha Toma Jonescu ár t, n ur ilyen szel-
lemben fogja támadásait folytatni, akkor mi
az egyetem tanárai is tudni fogjuk módját
tekintélyünk megvédésének.”

Ez a deklaráció russzofil körökben ér-
tethető feltűnést keltett, mert kétségtelenül igaz-
solja, hogy a bukaresti tanári testületnek többé
egyetlen tagja sem kapható entente-barát kor-
tescsélokra.

Ninos gyógyszer Romániában.

Bukarest. A román egészségügyi tanács a napokban ismét a gyógy-
szerhiánnyal foglalkozott. Beható ta-
nácskozás után bizottságot küldtek
ki, amely memorandumot terjeszt fel
a román kormányhoz. Az egészség-
ügyi tanáshoz érkezett jelentés sze-
rint még mindig meglagadják a Ro-
mániának való gyógyszerek szállí-
tását.

Szerb lázadás Albániában.

Athén. Az entente a szerb hadse-
reg maradványait részben Albániában,
részben Szalonikiben akarja felhasználni.
Ujjászervezésüket olasz tisztekre
és altisztekre bízták. A szerbek azon-
ban vonakodnak az olaszokkal együtt
harcolni s meglagadták az engedelmese-
get. Mikor szigorubb rendszabályok-
hoz nyultak, nyílt lázadásban törtek
ki. Negyvennél több tisztet és al-
tisztet leöltek. Az olaszok erre vissza-
rendelték tisztjeiket. Az entente a szer-
beket Szalonikibe szállítja el, hogy
francia vezetés alatt a németek és
bolgarok ellen használják fel őket. Al-
bániában olasz csapatokkal fogják a
szerbeket potolni.

Fokozott tevékenységet fejt ki tengeri haderőnk.

— Olasz jelentés az osztrák-magyar flotta tetteiről. — Az albániai helyzet. — Albánok guerilla-harocra az olaszok és szerbek ellen. —

Közlött tudósítás.

Róma—Lugano—Zürich, febr. 10.

Róma. A Stefáni-ügynökség je-
lenti: A monarchia flottája az utolsó
negyvennyolc órában tengeri erőink
ellen az Alsó-Adriában hiába való ki-
sérleteit fokozza. Hatodikán délután
egy torpedóvadashajónk egy oirkáló-
val üldözöbe vett egy ellenséges légi
járművet és torpedóvadászt. Üldözés
közben a cattarói erődig jutottak, s
itt az erődből erős eredménytelen
ágyutüzeléstartítottak ellenük. Ugyan-
ezen a napon üldözött és lövöldözött
az entente egy oirkálója négy ellen-
séges torpedóvadászt és visszavonu-
lásra kényszerítette őket. Később egy
oirkálót Durazzo előtt megtamadott
egy ellenséges tengeralattjáró, amely-
nek torpedólövése nem talált. Nyolca-
dikán egy másik ellenséges tenger-
alatti megtamadott két olasz torpedó-
naszádot, amelyek ismétellen. bom-
bákkal válaszoltak. Az ellenséges
tengeralatti torpedója nem talált.
Ugyanezen a napon egy ellenséges
tengeralatti megtamadott az albán
partonál egy ott oirkáló francia tor-
pedóvadászt, de eredmény nélkül.

Olasz fővezérelt Albániában.

Zürich. Az olasz főparancsnok átvette a vezényletet az összes Albániában levő csapatok felett. Esszad pasát neki rendelték alá. A szerb hadsereg maradványait viszálykodások miatt elszállították Albániából.

Albán guerilla harc az olaszok ellen.

Lugano. Az olasz kormány szövetségeseivel együtt megtette védintézkedéseit Valonában. Az albánok szervezik guerilla háborújukat az olaszok és szerbek ellen.

Anarchia Albániában.

Lugano. Albánia belső részében az anarchia egyre fokozódik. A guerilla-háborút azok az albánok vezetik, akik Amerikából és Romániából tértek vissza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Bedeus Bella bárónő brassói hangversenye. Brassóból jelentik: A ma este megtartott, eredetileg opera ária estnek hirdetett estély a valóságban kettős hangversenyré alakult, mert kellemes meglepetésünkre Honigberger Zelma szongoroművész két önálló számmal gazdagította az eredeti műsort. Bedeus Bella bárónőben művészi fejlődése közepén álló énekesnőt volt alkalmunk megismerni. Lírai színezetű szopránja behízelgően meleg és a legközvetlenebb hatású a középfékvásban. Világosan csengő hangjával takarosan békít és a hangulatokat dícséretes technikával fokozza. A szongorakíséretet Honigberger Zelma látta el, akit úgy ezen szempontból, mint Chopin as-dor Polonaisejének és Schubert -- Liszt „Erik-nig”-jének önálló művészi előadásáért bátran illethetünk a kiváltságos zenészeket megillető leghízelgőbb jelzőkkel. A közönség egész este meleg szeretettel ünnepelte a művésznőt.

* A Társaság legújabb számában megtalálja az olvasó azt a sok érdekes és aktuális apróbb közleményt és fotografiát, a melyek mindenkor szívesen látott vendégei a Társaság előfizetőinek. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

* Ifjúsági előadások a színházban. A kultuszminiszterium színházi felügyelője Wlassits Tibor és Sándor Mihály színházi igazgatóhoz és arra kéri, hogy rendszeresen a tanuló ifjúság részére színházi előadásokat. Ezzel két célt óhajt szolgálni a kultuszminiszter. Előszörben az irodalomban a történeti tanítást akarja, magyar szerzők, magyar dalköltők műveinek megismertetésével intenzívebbé tenni, másrészt pedig a fiatalokat elakarja vonni a mozgó de-aktív történetektől. Szendrey színházi igazgató a színházi bizottságnak ma tartott ülésén mutatta be a leiratot és engedélyt kért arra, hogy minden szombat délután, a háborús hely-árok felében megállapított belépő díjak mellett, ifjúsági előadásokat tarthasson, amelyeken a világirodalom klasszikusai és magyar szerzők irodalmi értékű művei kerülnek bemutatásra. A bizottság megkeresi a középiskolák igazgatóit, hogy a tanulókat buzdítsák az előadások látogatására. A színházi bizottság eme délutánok jó-vedelmét, a hadbavonultak és a háboruban rokkantá vált színházi támogatók számára fordítja. Ugyancsak ma jelentette be az igazgató a bizottságnak, hogy Aradtalva felépítésére tervbe vett estély Schropp főhadnagy akadályoztatása miatt elmarad.

Larissában a görög főhadiszállás.

— A görög hadiközvettség. — Korfu elzárása. —

Fővárosi hírek.

Bern—Berlin, február 10.

Berlin. A Berliner Tageblattnak jelentik a bolgár határról: Florina, a szaloniki-i vasút végállomása telve van szaloniki német, továbbá szerb menekültekkel, civilben lévő francia tisztekkel, komitácikkal. A harmadik görög hadtest egy ezrede állomásozik a városban, míg a hadtest többi része Szalonikiból nyugatra, az első Athénél táboroz. A görög főhadiszállás Larissában van. Florinában a tisztek és a legénység német-barátok. Gyakorta szidalmazták az entente-ot. A civilhatóságok szintén német-barátok. Kémkedés ellen a hegyes vidéken nehéz védekezni. Közvetlen a semleges határ mellett állanak azok a gőzmozdonyok, amelyek a szerb menekülteket Monasztirból elhozták. A francia tisztek megkísérelték elvontatásukat, de ez nem sikerült. Dacára a különböző néptörzsek összekerekülésének, a városban semmiféle oivódás nincsen. Florina környékén nincsenek csatározások, francia katonákat idáig itt nem is láttak.

Francia légiflotta bombázta Szmirnát

London. A Daily News jelentik Athénből: Mytilénéből jelentik: A francia légiflotta bombázta Szmirnát. A kárról még nincs jelentés.

Az entente megbukott haditerve.

Bern. A Temps katonai kritikusa írja:

— Nagyon érdekes az a kritika, a melyet Gaedke német ezredes mondott a szövetségesek hibáiról. Szerinte az entente haditervei sokszor valósággal gigásziak, de mindég kudarcra kell végződniök, mert hiányzik belőlük az egy nagy vezér erős keze, az egyetlen vezérkar egységes impulzusa. A mostani offenzívának az volt a terve, hogy a szövetségesek Szalonikiból, az olasz seregek, a görög és román csapatok a Balkánról és az orosz haderő a wolhyniai fronton vette volna fel a hatalmas harcot Ausztria-Magyarország ellen a dunai monarchia bukásával megadta volna Németországnak is a hatalmas döfést. De mi történt? Olaszország megtagadta közreműködését, Görögország és Románia nem állt kötelnek és a szaloniki hadsereg túlságosan gyenge ahhoz, hogy felvegye a támadást. Ekkor Oroszország egymaga akarta a német és osztrák-magyar seregeket arra kényszeríteni, hogy ellene forduljanak és így közvetve segítsen a Balkánon szövetségesein. De ez az intervenció nem lesz betolyással a háború sorsára, az oroszok pedig fölálodoztak érte százezer embert. Eddig a német ezredes megállapítása és a „Temp” mélabusan jegyzi meg, hogy bizony nagyon sok az igazság benne.

Szerb csapatmozgások.

Athén. Szalonikiból jelentik. Hosszabb idő óta ismét megkezdték a szerb csapatok kihajózását. Tegnap 1400 szerbet tettek partra.

Korfu elzárása.

Bern. A görög tengerészeti miniszter közölte a párizsi kereskedelmi kamerával, hogy a francia viceadmirális, a ki a korfi kikötő felett rendelkezik, elrendelte a korfi tenger-szorosnak északon és délen való elzárását. Ezeket a részeket csak azok a hajók közelíthetik meg, melyeket a szoros őrségével megbízott francia hajó legitimál. A saigattól keletre éjjel egyáltalán tilos a hajózás.

Esszad pasát Korfuba várják.

Páris. A Journal jelentik Athénből: Albániában huszezer szerb katona van, a kiket Korfuba akarnak szállítani. Ugyanez a lap jelentik Athénből, hogy Esszad pasát embereivel együtt Korfuba várják.

Szaloniki. Esszad pass egy olasz torpedónaszádon ide érkezett, hogy az entente hadvezetőségével megbeszéléseket folytasson. Kijelentette, hogy még huszezer emberrel rendelkezik.

Péter király Korfuban.

Athén. Ugy hírlik, hogy Péter király Korfuba megérkezett. A királyt a trónörökös, a kormány és a francia tábornokok fogadták. A király megtörtén, botra támaszkodva jár.

Rendelet fényűzési cikkek behozatalának korlátozásáról. Budapestről jelentik: A fényűzési cikkek behozatalának korlátozására a pénzügyminiszteriumban rendelet készült, mely a napokban jelenik meg. Mint az Aradi Közlöny értesül, a rendelet szerint semmiféle árura sem mondának ki kifejezetten behozatali tilalmat, mert ilyenek életbeléptetését a velünk barátságos viszonyban álló országokkal kötött kereskedelmi szerződésnek — az országok árui-nak a belföldi árukkal való — egyenlő elbánást biztosító pontja, nem engedi meg. A rendelet annyiban korlátozza nagyszámú, 40—50 luxuscikk (selyem, ékszer, pezsgő, palackborok különböző fűszerek stb.) behozatalát, hogy kimondja, hogy a cikkek vámját, bármily kis összegről legyen is szó, effektív aranyban kell kifizetni. Rendszerint — mint ismeretes — az Osztrák-Magyar Bank által kiadott arany vámtárványokkal fizetik a vámot. A rendelet szerint a 10 koronát el nem ért vámszöveget is aranyban kell kifizetni a többi a vámhivatal váltópénzben adja vissza. További korlátozást fog jelenteni az az intézkedés, mely szerint a rendeletbe foglalt fényűzési cikkek vámját hiteltelnie nem fogják. Az aranyban való vámtizetésnek kettős eredménye lehet. Ismeretes, hogy mily nehézséggel jár az arany pénzre szert tenni. Így tehát aranyban való vámtizetés bizonyos mértékben vissza fogja tartani a fényűzési cikkek árúit kereskedőket, illetve a monarchia fényűző emberét a luxuscikkek behozatalától, másrészt a luxuscikkek után befizetett vámaranya az állampezsárba, tehát végeredményben az Osztrák-Magyar Bankba jut el a így bizonyos, hogy — bár nem túbecsülendő mértékben — növelni fogja a jegybank aranykészletét. A vámhivatal megvonásának épen a fényűzési cikkekre nézve kevesse lehet nagy hatása.

Aradmegyei nagybirtokosok az ország lisztellátásáról.

— Értekezlet egy főúri kastélyban. — Előre meglátott bajok: — Tervek a helyzet megjavítására. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 10.

Nem siránkozni akarunk a multakon, mert háborút megnyerni csak fegyverrel és nem sirással lehet. Azonban joggal panaszkodunk amiatt, hogy a közlekedési viszonyok mai állapota azért terhes kettősen, mert azt látjuk, hogy a háború második esztendőjének a derekán sem tanultuk meg azt, amit megtanulnunk nemcsak módunkban állott, de kötelességünk is lett volna. Sándor János belügyminiszter a parlamentben ma tartott beszédében azt jelentette ki, hogy az ország közlekedésének egységes tervét a kormány elkészítési nem tudja, mert a bajok vidékentint mások és mások. Ezzel ellentétben áll az a tény, hogy a kormány a praxisban másként cselekszik. A liszt és a gabona ma állami monopólium és csak a Haditermény Részvénytársaság útján vásárolható. Tehát ma van egységes terv, csak az az óriási baj, hogy ennek az egyedül célra vezető eszköznek igénybevételét későn határozták el.

Igen jó forrásból értesülünk arról az érdekes tényről, hogy tavaly májusban igen előkelő aradmegyei és temesmegyei gazdákodók és nagybirtokosok foglalkoztak az új aradasi buza értékesítésének kérdésével. Egy igen nagy név viselőjének kastélyában tartották meg az értekezletet, amelyen a két vármegye igen sok vezető férfia jelen volt és megalapította a véleményét. Csupa praktikus, termeléssel és kereskedéssel értizetek óta foglalkozó ember mondotta el véleményét és fejtette ki eszméit és ennek a magas színvonalú vitatkozásnak, — amelynek egyetlen egy tendenciája volt: hősi hadseregünk és a lakosság kenyérének biztosítása. — ismét nyoma is van. A kormányhoz eljutottak az aradmegyei értekezletén elhangzott beszédekből és megállapodásokból lezűrődött vélemények és a helyzet észinté feltárással olyan tanácsokat adtak a liszt és kenyérellátásra, amelyekről ma már egészen pozitíva megállapítható, hogy az ország küzdelmeinek hasznára voltak volna. Megjelölték az egyedül célra vezető utat és az eszközöket, amelyekkel a cél elérhető. Az országban most szervezkedik az államhatalom és a gazdatársadalom a tavaszi földmunkákra, hogy a termést, győzelmünk alapját, biztosítsák. Két-három hónap múlva a kormány ismét a gabona értékesítésének problémája előtt áll. Ami elmúlt, amiatt rekriminálni felesleges, de nem hiábavaló munka az, amely rámutat arra, hogy a nemzet fiai maguk is miként munkálkodnak közre a nagy idők nagy kérdéseinek megoldásán és talán az aradmegyei értekezlet megállapításainak ismertetése hozzájárul ahhoz, hogy szélesebb körökben készítsen gondolkodásra és a multak tapasztalatainak nyomán újabb eszmék termelésére. A kormány maga bevallja, hogy nem tud tervet a közlekedésre, talán akceptál olyant, amelyet kívülről kap. Az aradmegyei értekezlet egyik előkelő résztvevője a következőket mondotta erről az érdekes ügyről az Aradi Közlöny tudósítójának:

— A mult esztendő május havában egyik aradmegyei kastélyban jöttünk össze aradmegyei és temesmegyei gazdák. Ugy tudom,

hogy az ország több részében voltak ilyen értekezletek és több helyről kapott a kormány ezek eredményéről értesítést, sőt memorandumba foglalva az értekezleten történtek részletes leírását.

— A diszkrétció köt és én a részletekről most még nem beszélhetek. Azonban azt bátran elmondhatom, hogy mindazt, amit mi aradmegyeiek és temesmegyeiek, akik a praktikus gazda szemével néztük a kérdéseket, előre láttunk, velünk együtt az ország száz és száz földbirtokosa tudta és látta. Amit mi beszéltünk és a mi pártunkban mint egyhangzó vélemény kialakult, röviden a következő volt.

— A termelésnek az ország hadserege és lakossága részére történő biztosítására egyedül célra vezető eszközt a csépies utáni rögtönös rekvirálásban láttuk. Miután akkor már megjelent a Haditermény Részvénytársaság működését szabályozó kormányrendelet ezt is alapos bírálat tárgyává tettük és az a meggyőződés alakult ki, hogy óriási hibát követ el a kormány azzal, hogy augusztusban és szeptemberben ad prémiumot a gabonára, mikor az ugyanis a piacra kerül. Januárban jutalmazza a gazdát, mert a természetes utról a gabona kereskedelmet semmitse erővel eltéríteni nem lehet. A természetes dolog pedig az, hogy a gabona januárban és februárban drágább. Most már elmondhatjuk a tapasztalatok után, hogy nekünk volt igazunk, mert mindentől eltekintve, a matkoknak óriási veszélye volt, a ki sem száradt nedves gabonával és mindenki tudja, hogy mi volt ennek a következménye. Ha a kormány a természetes eljárást követi, akkor ma a nagybirtokosok magtárai tele lennének gabonával és nem kellene pénzügyőrre rekvirálni. A kis gazda bizony a búzája jó részét felétette a sertésével, mert ez olcsóbb volt, mint az 50 koronás tengeti. Hogy azonban a nagytermelő megtartsa januárra és februárra a gabonáját, azt proponáltuk, hogy ezek kapjanak termésük arányában előlegeket, természetesen kamat mentesen.

Egyik gondolatból sem lett semmi. Ellenben a közönség lisztmizériákkal küzd. Remélhetőleg a jövő évi termésrel másképp gazdálkodik a kormány és idejében teszi meg állami monopóliummá.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásból közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzi küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Akik milliókat szereztek a petroleumon.

(A spekuláció eredménye.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 10

A képviselőházban napról-napra szemrehányásokkal illetik a kormányt, hogy nem dönti meg a háborús nyereségeket. Pedig Magyarországon számos vállalat van, amelyeknek horribilis hasznuk volt a háború folyamán és vannak olyan magánemberek, akik a háborús helyzetet felismerve kihasználva, százezreket kerestek.

Többek között a petroleum is ama cikkek közé tartozik, amelyekben némelyek tekintélyes vagyont szereztek. Amikor az oroszok elfoglalták Galícia nyugati részét, a legnagyobb petroleum-források birtokukba kerültek. A drohobicei petroleum-források a monarchiában a legnagyobb termelőképességgel bírnak és ezekre az oroszok rátették a kezüket. Ennek következtében Románia felé fordult az érdeklődés, mert Romániában fekszenek Európának maide nem leggazdagabb petroleum-utjai. A Magyar Kőolajfinomító r.-t., a biharszilági olajgyár, a flumei petroleumfinomító megbízottai azonnal Romániába utaztak és igen jelentékeny mennyiséget vásároltak. A román szomszédokunk annyi a finomított kőolajuk, hogy nem tudnak mit csinálni vele és átlag 15—20 koronáért adták a petroleum métermázsáját. Ezt a potom olcsón szerzett árut aztán nálunk 90 koronáért hozták forgalomba, tehát több mint négyszeres árat követeltek érte. Könnyen tehetők ezt, mert a kormány vonakodott maximálni az árakat, a kereskedők pedig más hasonló áru hiányában kénytelenségből minden pénzt megadtak nekik.

Amikor a különböző üzleti körökben híre terjedt, hogy milyen pompás üzleti cikk a petroleum, a magyar magánemberek egész raja indult Románia felé és hónapokon keresztül vásárolták a világító kőolajat. Mivel nálunk már a petroleumgyárak kartellje ellátta a piacot, ezek a magán pénzemberek Ausztriába és a külföldre gravitáltak. Németország és Svájc majdnem kizárólag élelmes magyar emberek útján szerezte petroleum szükségletét, természetesen igen magas áron. A petroleum olyan kitűnő cikk volt a háború alatt, hogy ismernek az országban egyes cégeket, amelyek csak ezen az árun tíz-tizenkét millió koronát kerestek.

A galíciai források felszabadulása után a gyárak kartellje már türehtelenül kezdett garázdálkodni. Nem akartak tudomást venni arról, hogy a drohobicei forrás ismét a monarchia kezébe jutott és még mindig ugyanolyan magas áron szerették volna a petroleumot adni, mint akkor, amidőn a romániai behozatal versenytárs nélkül állott. Az egész monarchia petroleum-finomító vállalatainak kartellje ellen azonban a két állam kormánya állást foglalt és megállapították a maximális árakat. Ennek következtében a petroleumot most a finomítók métermázsáinként „csak” 49 koronáért adják, amiből még mindig megvan a maguk csekély 20—30 százalékjuk.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és leginkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

A nagy tavaszi offenzíva előkészületei.

(Mennyi tartalékkal rendelkeznek a szövetségesek?)

az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, február 10.

Moráht őrnagy, a Berliner Tagblatt hasábjain a következőképp ír a helyzetről:

— Az orosz, olasz, a német—bolgár—balkáni s legutoljára az albán határon is nyugalm állott be az operációkban. A nyugati határon a parázs ott, ahol soha sem aludt el, néha-néha fellángol, de döntő operációk jele még nem mutatkozik. De az ellenséges sajtó annál többet ír a készülő „nagy tavaszi offenzíváról.” Ismerjük már ezt a dalt még a múlt év őszéről. S mi népünk nem is vet sok ügyet a készülő katonai operációk hasonló reklámozására. Mi a nagy döntések előestéjén némák szoktunk lenni, megfeszítjük szellemi erőnket és izmainkat. A mi Moltkék neve a „nagy haligató” volt a hőzendorfi Conréd életleírásából is tudjuk, hogy ő is rendelkezik ezzel az erővel. A háború folyamán még a front mögött is lassanként elmúlnak azok a hangosok, a kik eleinte az ellenséget lebecsülték s hangos harci riadókat fújtak. S ez jó a jövőre is. Soha sem fogjuk élményeinket elfelejteni s a tömeg nem fog többé az után a frásis után szaladni, a mely a háború korszakát a legfelsőbbnek merite mondani. Mi hallgatunk, míg a többiek beszélnek.

Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a hadi helyzetet az események előkészítésének stádiumában közelebb szemügyre ne vegyük. „A három főfront egyikén sem sikerült a németeknek, magyaroknak és osztrákoknak ellenségeik hadseregét lehengerelni, vagy egyikét békére kényszeríteni. Oroszország a tél folyamán kiegészítette hadseregét és municióját. Anglia új tömegeket állít fel. Nagy erőfeszítéssel támadjuk meg tavasszal az ellenséget, a melynek véges emberanyagával egy 1200 angol mértőldes frontot kell védelmeznie.” — Így írt 1915. december 14-én a Times katonai szakértője s a szavakból kitűnik, hogy vélekednek ellenfeleink a helyzetről s mint szándékoznak operálni a jövőben. Valamennyi ellenfelünk elfeledte, hogy ők voltak a támadók. Mind elfelejtik, hogy nyugaton egy évnél régebben már, keleten pedig háromnegyed éve védekezésre kényszerülnek. Senki sem emlékszik a háború elején elhangzott ama német beismerésre, a mely szerint a háború sokáig fog húzódní. *Nálunk sohasem merült fel komolyan politikai, vagy katonai körben egyik ellenfelünk lehengerelésének terve.* Kitélejtik ellenfeleink, hogy egy csomó kis hadsereget, a melyeknek összeréje körülbelül megfelel az 1870-iki francia erőnek, el tettünk az utból. A míg a háború tart, soha sem leszünk képesek arra, hogy megváltoztassuk ellenfeleink nézetét sikereinket illetőleg. Közben azonban ügyeljük meg, hogy akarják ellenfeleink operációképességüket javítani. Ugy vélték, hogy a főparancsnokság organizálásával érhetik ezt el a balkáni és nyugati fronton, sőt: az orosz is, a hová mind több s több angol és francia tisztet küldöttek ellenőrzés céljából. Epp így időről időre kontroll alá helyezik az orosz frontot is. Nem hiszem azonban, hogy a csapatok ide-oda tologatása ilyen, vagy olyan parancsnok alá, azt, a mi hiányzik, a semmiiből elővarázsolni tudná. A mi hiányzik, az az

egységes gyakorlottság, a kölcsönös megértés s végül a vezetők zsenialitása.

A harci készséget ellenfeleink átszoptortitással akarják felfokozni. Emlékszem a nyugati nagy átszoptortításra, amikor a múlt év őszén 78 francia gyalog és 15 lovashadosztályt gyűjtöttek össze a francia és belga hadseregek között kis helyen, hogy a Champagne-ban és Artois-ban áttörjenek. Nem kételkedhetünk, hogy most is történnek készülődések. De amiben kételkednünk kell, az a számok valósága. A francia hadügyminiszter hadseregét növelni akarja s nem restelte a már bevont tizennyolc éveseken kívül a tizenhét éveseket is fegyverbe szólítani. De ez a két korosztály nem tudja valami nagyon növelni a francia hadsereg számát s mindössze csak arra elég, hogy a hiányok nagyon kis részét pótolja, azokat a hiányokat, amelyeket a múlt évi nagy veszteségek idéztek elő.

Az angol erősítés a hadügyi hivatal számadatai szerint kerekén 1,2 millió embert tesz ki. Tudjuk, hogy az angol véderő-törvénynek számos kibuvója van s így ez a szám nem lesz teljes, de még ha komcedáljuk is az 1.200.000 embert, akkor is ez a szám csak a hiányokat s az új frontok legénységét pótolná, de nem emelné a hadsereg létszámát annyira, hogy az erős offenzívára képes lenne.

Oroszország állítólag két millió embert állít fegyverben. Ez a hadsereg az öreg és nagyon fiatal népfelkelőkből állana.

Szakértők szerint az orosz hadsereg a tavasszal nem lesz erősebb három millió embernél, amelynek fele a régi hadsereg, fele pedig az új. Így katonákkal el volna látva Oroszország, sokkal rosszabbul áll azonban tisztánanyagával, municiójával és ágyúival. Az orosz hadsereg soha sem fogja tudni defenzíváját offenzívára áttördíteni, annak bizonyítéka a legutóbb Galiciában és Bukovinában megkísérelt kísérlete.

Olaszország kritikus stádiumba jutott. Támadjon-e, vagy pedig minimális sikereinek védelmezésére szorítkozzék? Hosszabb ideje már behurta területiális mítóitját is. A tizenkilenc évesek kiképzés alatt állanak, de a 600.000 lövő veszteségét még nem tudta pótolni.

Ezzel szemben röviden csak arra utalunk, hogy a központi hatalmak olyan hadseregek förtöt rendelkeznek, amelyek minden pillanatban átmenhetnek defenzívából offenzívába.

Vasárnap — munkaszünet. Mint ismeretes, a vasárnapi munkaszünetet még a háború első felében feltüggesztette egy miniszeri rendelet. Miután azonban azóta a normális viszonyok helyreálltak, a vasárnapi munkának szükségessége sehol sem mutatkozott, mozgalom indult meg, amelynek célja a feltüggesztő rendelet visszavonása volt. A mozgalom el is érte célját s a kereskedelemügyi miniszter most leiratban értesíti a törvényhatóságokat, hogy a vasárnapi munkaszünetre nézve a régi gyakorlatot visszaállítja s így az összes ipari munka, valamint mindentéle elárúsítás, tehát az élelmiszerek elárúsítása is, ezek vasárnap délelőtt 10 óráig van megengedve. Az ényhe tél tolytán várható jéghiányra tekintettel azonban, megengedi a miniszter, hogy a folyó évi június 1-től szeptember 15-ig a napi élelmiszeri cikkek árusítása, a tulajdonilag csak árusítására berendezett üzletekben este 6 órától az illető helyen megállapított záróráig, legkésőbb azonban este 9 óráig vegezhető legyen.

Nem lehet kiéheztetni Németországot.

(Pótolják a hiányzó nyersanyagokat. — Tudomány a háború szolgálatában.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Berlin, február 10.

Azokban a körökben, ahol a világháború sorsára tényleges befolyást gyakorolnak, nem igen szoktak nyilatkozni azokról az eseményekről, elhatározásokról és lépésekről, amelyek a világháború sorsára befolyással vannak. Epp ezért azok az információk is, amelyeket a német külpolitika vezető helyein adnak, teljesen magánjellegűek, de ennek ellenére is alkalmasak arra, hogy bizonyos mérvű tájékozódást adjanak. Az alábbiakban rekapituláljuk annak a beszélgetésnek a lényegét, amelyet egy semleges újságírónak egy igen előkelő német diplomáciai tényezővel volt alkalma folytatni.

— Sokat beszélnek — mondotta a diplomata — készülő offenzívákról nálunk is és az ellenséges sajtó is. Mi ezekről a tervekről semmit sem tudunk s azokba semmiféle beleszólastunk nincs. Ez kizárólag a nagy vezérkar dolga, a mely most a helyzet ura. Németországra nézve nem jelent életbe vágó különbséget az offenzívák és defenzívák váltakozó rendje, ép azért, mert mi nem alkalmi és időszaki előnyöket akarunk, hanem egy pszichikai állapotot akarunk előidézni, egy kénytelen meggyőződést az ellenséges kormányokban, hadvezetőségekben és népekben, hogy Németország ezt a háborút az ősember vad elszántságával és a kultúremler féltő körültekintésével egyszerre végzi.

— A barbárságnak azok az illuziói, amelyeket gyors és kíméletlen előnyomulásunk felkeltettek, tulajdonképpen nem alapulnak máson, mint azon az előkéltészen, hogy Németország előnyét lehető gyorsan és lehetőleg teljesen megmutassuk és ezzel a háború tartalmát lehetőleg korlátozzuk. Katonai fölényünket sikerült is kétségtelesen tenni és e mellett sikerült minden fölényes vérpazarlást megtakarítani és értékes emberanyagunkat a modern tudomány és technika határain belül mindig újra és újra harcra képesé tenni, hogy tartalékjainkat szigorúan tervek szerint és rendszeresen használjuk fel.

— Ennek a háborúnak a legnagyobb veszélye az orvosi tudomány tökéletes voltának az igazolása. Az a tény, hogy veszteségeink relative csekélyek és egyáltalán nem nyúlnak a nemzet mélyebb régidejébe. Ez a tény bizonyítja azt, hogy Németországot a háború hosszú tartalma emberanyag szempontjából nem aggasztja, mert ebben a tekintetben minden más nemzetnek teletle áll. Nem aggasztó ránk nézve a kiéheztetési politika sem, miután a tudomány és technika fegyvereivel ezen a téren is fel vagyunk vértelve. A német kormány emlékiratot adott ki, amelyben ismertette azokat a találmányokat és felfedezéseket, a melyekkel a nyers termékeket és ipari cikkeket pótolni tudtuk. Aki ezt a recenziót elolvasta, meg kell, hogy hajoljon a német vegyészet és a német technika tökéletessége előtt. A helyzet ma az, hogy a hiányzó, vagy csekély számban meglevő nyersanyagok és ipari cikkek hetvenöt százalékat minőségben és mennyiségben pótolni tudjuk és pótolni fogjuk tudni a háború egész tartalma alatt, akármeddig is tartson és akármi történjen is.

— Mit jelent ez a megállapítás? Azt jelent, hogy Németországot, amelynek emberanyagban való fölényét ellenségeink is elismerik, semmitől sem lehet megtörni, vagy békére kényszeríteni. Földünk és a földalatti kincsek minden sejtjét kibasználjuk, minden gyár, minden vállalat, minden tudós és minden szakember elsősorban azzal foglalkozik, hogy feleslegessé tegye a semleges államokra való ráutaltságunkat, vagyis hogy hazai termelés száz procentben fedezze a hazai fogyasztást. Minél tovább tart a háború, annál inkább meg fogjuk közelíteni ezt a célt, úgy, hogy tulajdonképpen hálásak lehetünk ellenségeinknek, amiért megtanítottak bennünket arra, hogy kizárólag a magunk erejére támaszkodjunk és éljünk a magunk erejével, amelynek hatalmas voltára csak most eszmélünk.

— Aki körülhéz Németországban, látja, hogy ezek a megállapítások nemcsak hogy nem túlzottak, hanem teljes joggal lehet szerényeknek minősíteni őket. Elvittük a külföldi sajtótudósítókat Braunschweigba, megmutattuk nekik konzervgyárainkat, amelyekből 50—60 dolgozik teljes erővel egymás mellett. Elviszük őket Sollingenbe és végigvezetjük a fegyvergyárakon, amelyek több százezer munkást foglalkoztatnak és játszva elégték ki a hadvezetőség rendelkezéseit. Végigklauszoljuk őket Németország éléskamráin és műhelyein: nincs titkolni valónk és nincs kétségünk a magunk jövője iránt. Usam, Németországot nem lehet legyőzni és ezt ma már nem csak mi tudjuk, hanem tudják azok is, akik jobb meggyőződésük ellenére egy lehetetlen célt akarnak valóra váltani.

Anglia nem tudja fizetni tartozásait.

— Brit pénzügyi tekintély a világbírodalom pénzügyi válságáról. —
A szövetségesek kincstárosa kimerült. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 10.

A világ kincstárosa, a leggazdagabb tartományok hűbérura: a nagy angol bírodalom kezeses helyzetbe jutott a háború alatt. Katonailag, területileg, anyagilag és erkölcsileg egyre jobban sodródik bele az általa leidezett háborúba. Anglia anyagi romlásáról, pénzügyi gondjairól már nem egy hír érkezett. Rendkívül érdekes dolgokat leplez le a megingott pénzügyi világ hatalomról William Bayard Hale ismert amerikai publicista, aki a Chicago Examiner hasábjain megírja, hogy az egyik igen nagy, sok száz millió alaptőkével rendelkező amerikai biztosítótársaság angliai vagyosát miként kobozta el — legalább is részben — Anglia, hogy hadikiadásait fedezni tudja.

— Az Equitable életbiztosító társaság — írja a nagy amerikai lap — tíz esztendő előtt kirihették le arról a botránnyról, amely a társulat vezetésében, pénzközlésében telfedződött. Szegény, kis emberek pénze: fél milliárd dollár forgott veszedelemben ekkor és az Equitable, hogy a bajból meneküljön, kénytelen volt elfogadni a Morgan-érdekeltség segítő kezét. T. Coleman du Pont a nagy lőporgyáros, Charles A. Feabody a Mutual életbiztosító társaság elnöke és I. P. Morgan álltak a mentő akció élén és az Equitable ügyeit az alaptőkének 525.000.000 dollárra emelésével rendezték. Az Equitable vezetése és irányítása ezzel a tranzakcióval T. Coleman du Pont kezébe került és a háború kitörésekor a lőporgyáros volt mindenható kormányzója a félmilliárdos életbiztosítónak.

A háború azonban mást jelentett az Equitable-nak és mást az Equitable hatalmas ellenének. A lőszergyáros káprázatos üzleteket csinált, az életbiztosító azonban nemcsak nem csinált üzleteket, hanem régebbi bevételein is nagy eret vágott Anglia. Az Equitableben ugyan épen az 1905-i nagy tranzakció óta tekintélyes angol tőke is részesedik a Morgan-csoport révén, de nem akadályozta meg a brit legtöbb pénzügyi tekintélyeket abban, hogy honfitársaikat figyelmeztessék:

Anglia felfüggesztette bizonyos fizetési kötelezettségeit és képtelennek vallja magát arra, hogy tartozásainak eleget tegyen.

Amikor ugyanis az Equitable-t a nagy biztosítási botránny után életre támasztották, az

angol érdekeltség is résztvett az új tőke-jegyzésben. Most, a háború folyamán egyszerre elmaradtak az angol és francia érdekeltség folytatódó betételei a félmilliárdos tőkére. Amikor ebben az ügyben kérdést intéztek Anglia Amerikába küldött pénzügyi szaktekintélyéhez sir George Paish-hez, a nem s lord megdöbbentő őszinteséggel válaszolt:

— Anglia a háború financiai lángja. Franciaország elvesztette bevételei legnagyobb részét és nekünk kellett pénzzel ellátnunk, ha nem akartuk nélkülözéseknek kitenni. Oroszországnak semmiféle exportja nincs, tehát nekünk kell őt segítenünk. Vegyük hozzá még, hogy nekünk kell gondoskodni Belgiumról, Szerbiáról és a többi főkében szegény államokról is. A brit háborús mérleg a szövetségesek számára eddig szükségelt összeget hatszázmillió font sterlingnek tünteti fel és további hétszázmillió font kell a háború folytatásához. Adhatunk-e ekkor hatvan millió fontot az Equitable-nek? Három milliárd font sterling háborús kiadásunk van: lehetséges-e ezt elhinni? En azt hiszem: nem lehetséges. Ha megfontolás nélkül küldözzük a pénzünket Amerikába, akkor hamarosan nemcsak Amerikában, hanem Canadában, Indiában, Ausztráliában is tönkremennek üzleteink. Ezt kellett megakadályoznunk azzal, hogy bizonyos fizetések teljesítését felfüggesztjük és tudomására adjuk a világnak, hogy képtelenek vagyunk fizetni tartozásainkat.

Ezek a szavak, amelyeket tekintélyes egyéniség hangoztatott, a legékesebben beszélnek arról, hogy milyen helyzetben van a gazdag Anglia.

Felfegyverzett kereskedelmi hajó — ellenséges haderő.

(A külügyminiszter körjegyzéke.)

Távirati tudósítás.

Bécs, február 10.

A császári és királyi külügyminiszterium e hó tizediki kelettel a semleges hatalmaknak a császári és királyi udvarnál akreditált diplomáciai képviselőihez körjegyzéket intézett, amelynek magyar szövege a következő:

A semleges hatalmak kormányai előtt nem ismeretlen, hogy a brit admirális az 1913. év folyamán több nagyobb angol sorozást felfegyverzett. Mint az admirális első lordja 1913. március 26-án a parlamentben jelentette, a felfegyverzésnek az volt a rendeltetése, hogy megvédje az említett gőzösöket azoktól a veszélyektől, amelyek azokat a segédoirkálókka átalakított ellenséges hajók részéről fenyegetik és hogy a felfegyverzés kizárólag védelmi szolgálat. A jelenlegi háború során tapasztalatok bizonyítják, hogy az angol kereskedelmi hajók jelentékeny száma a fedezetükön elhelyezett ágyukat ellenséges hadihajókkal szemben használták és pedig nemcsak abból a célból, hogy a zászmányjog törvényes alkalmazása alól kivonja magát, hanem azért is, hogy az ellenséges hadihajókat megtámadják és elpusztítsák.

A császári német kormány ma emlékiratot nyújtott át a semleges hatalmaknak, amelyből kitűnik, hogy angol gőzösökön utasításokat találtak, amelyek azt bizonyítják, hogy az angol kormány maga bujtotta fel jogtalan eselekményekre kereskedelmi hajóit, éles ellentéttel ama biztosítók ellen, amelyeket a washingtoni külügyi hiva alnak nyújtott. Nagybritánia példáját követték a háború során szövetségesei: különösen Franciaország és Oroszország. A nélkül, hogy belemennék a brit kormány ama visszatetszést keltő igényének vizsgálatába, hogy az általa felfegyverzett sorozások megtartsák nem hivatalos jellegüket, míg az ellenség felfegyverzett kereskedelmi hajóit a brit tengeri haderők segédoirkálóknak tekintik, a császári és királyi kormány annak konstataására szorítkozik, hogy egyúval állított kereskedelmi gőzöst, bármily célból történt is a felfegyverzés, már ennélfogva elveszti békés hajó jellegét.

Ily körülmények között parancsot kapnak az osztrák-magyar tengeri haderők, hogy az ilyen hajókkal, mint hadviselőkkal bánjanak el. El parancs azonban csak 1916. február 29-én lép érvénybe. A határidő a semleges államok érdekében való, hogy módjukban álljon övéiket arra a veszélyre figyelmeztetni, amelynek kiteszik magukat, ha személyüket, vagy vagyonukat reá bizzák Ausztria-Magyarországgal hadonálló hatalmak felfegyverzett kereskedelmi hajóira és hogy értesíthessék ama alattvalóikat, akik az olyan hajókon tartózkodnak.

A császári és királyi külügyminisztériumnak van szerencséje a diplomáciai képviselőket felkérni, hogy a jegyzéket kormányainkkal távirati uton közölni sziveskedjenek.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

Czájék a Figaróban.

(Egy kávéházi birkozás epilógusa.)

Magyar tudósítás.

Budapest, február 10.

A háboru kitörése után hazatért Oroszországból a két Czája-testvér, a neves magyar díjbirkózók. Itthon aztán eldicsekedtek vele, hogy Oroszországban megszerezték a világbajnokságot. Holubán Ferenc bajvivő lelkét mardosta emiatt az irigység s nyititéri felhívásban szólította mérközőre a Czájákat, kijelentve, hogy ezer koronát tart a tenyerén biztosítékul, ha a Czáják őt legyőzik. A felhívásra a Czáják nem mozdultak.

Holubán azonban egy derűs napon maga mellé lendítette egyik pajtását, Miskó István csaposlegényt s vele együtt elment az ó-utcai Figaro-kávéháza, amelynek a két Czája napos vendége volt. Ott Holubán megisméltelte a felhívást, a melyre a két Czája-fivér a görög Ajaxokhoz illő nyugalommal tölemlkedett helyéről, mélyen meghajlottak s olyan pofonokat raktak Holubán és társa oroszára, hogy a két arcot csaknem egygyé forrasztották.

Miskó a pofonok elkönyvelése után browninghoz nyult s annak egyik golyóját beleeresztette a Czája József homlokába. A golyó a tej tulsó partján kiszaladt s bár Czája erősen verzett, mégis utána rohant fivérével együtt a merénylőknek, akik a Figaróból kimenekülve az utcára rohantak. A Czája-fivérek utólérték őket s olyan polonversányt rendeztek, amelynek hallatára a közeli házak lakói a doberdó: fensikon képzelték magukat. Miskó újra a browningjához tolyamadott s Czája Józsefet nyakszirten lötte. A nagy zenebonára odaérkezett döntő bírónak a rendőr is, aki a díjbirkózókat beszállította a központba, ahol őket letartóztatták, de aztán szabadlábra helyezték.

A rögtönzött díjbirkózáának mind a négy hőst tegnap idézte maga elé a budapesti büntető törvényszék Surgoth bíró alatt működő tanácsa. A birkózók közül csak Czája János jelent meg, aki bejelentette, hogy József fivére az orosz fronton van.

Miskó: Nem kívánék muszka lenni az ő kezei közt.

Czája: Végeredményt nem tudok. De legu óbb azt írta, hogy egyszerre négy oroszot hajított a levegőbe, az ötödik meg már a kezeit csokolta.

A tárgyalást nem tarthatták meg. Miskót körözötteti az újabb tárgyalásra a törvényszék.

TORVENYKEZES.

§ Zárlatot kérnek a Kraill-vagyona. Jelentette már az Aradi Közlöny, hogy Stral lendorf báróné Kraill Irma kulturális célokra hagyományozott sokmillióes hagyatéka körül bonyodalmak vannak keletkezésben, mivel az elhaltak legutóbbi szóbelt végrendekezése elentéles rendelkezéseket tartalmaz a Rupp közjegyző letétében őrzött régebbi keletű írott végrendelettel. Az egyeskedési kísérletek, amelyek a Lengyel Zoltán dr. által képviselt férj és az örökös között szakadatlanul folynak, megegyezésre nem vezettek s így a Kraill-vagyont is eléri a nagy hagyatékok végzete — esetendőkön át folyó pereskedés tárgya lesz. Egyelőre a már teljesen leltározott és 8,450,000 korona értékben megállapított hagyatéka a zárlat elrendelését kérték, amely kérelem fölött holnap határoz a budapesti hagyatéki bíróság.

H I R E K.

— Vidéki kamarák központi szervezkedése. A vidéki kamarák ügyeik hatályosabb vitéléré, fellépésük és súlyuk erősítésére, a fővárosban összefutó érdekeik és munkáik célszerűbb s időben és költségben takarékosabb lebonyolítására, egyszóval a vidéki kereskedelmi és iparérdekek függetlenebb és eredményesebb képviselésére maguknak az ország fővárosában egy munkavivő képviselőt állítottak fel, mely a „Vidéki kamarák központi irodája” cím alatt (Budapest VII. Dohány-utca 76. I.) ez év elején meg is kezdte működését. A központi intézményt erőarányaiak szerint a szövetségbe lépett kamarák tartják fenn, akik társul hívják maguk mellé kerületük közgazdasági életének kiválóságait, vállalatokat, cégeket és egyéneket. Ezek az intézmény munkatársai, pártoló tagjai. Ot évre kötelezik magukat 50 koronától felfelé választott összegű tagdíj fizetésére. A szervezet úgy jellegzi őket, hogy „a munkatársatagokat az illetékes kamarák kiválasztása szerint a vidéki közgazdasági élet előkelő tényezői közül veszi fel, hívja meg a Központ. Olyanokat, akik a kamarák e közös intézményének létrehozásához való meghívás jelentőségét, megtisztelő jellegét átérzik, akiket az évi tagsági díj viselése egyáltalán nem érint s akiknek nobilitása ezzel szemben elfektív ellenértéket nem keres. A pártoló tagok egyébként tagsági hozzájárulásukkal természetes, részesei az intézmény erkölcsi értékeinek s loyális használatának, igazgatásában közvetlen részt nem vesznek, de kamarák útján tárgyilagos és közérdekű igényeikben annak támogatására számíthatnak. Magukban, vagy tagosköző szaktársaikkal otthonilag igénybevehetik a központ helyiségeit, irodai és szolgálati berendezéseit, felvilágosításait s kamaráik girójával ellátott ügyeikben annak segédkezéseit. Amellett szerződésen biztosított vendégjogon részeseivé válnak a kapcsolatos előkelő klubhelyiség és klubélet használatának és előjogainak.” — Az aradi kamara elnöksége most foglalkozik saját kerületében a pártoló-tagok kiválasztásával és meghívásával s e munkáját megkönnyítve éreznék, ha azok, akik a kamarai köztevékenységet tisztelik és becsülik, maguk jelentkeznek a szolidáris munkához munkatársakul.

— A hadbavonultak hátramaradottjai javára a polgármesteri hivatalba a következő adományok érkeztek: Weiss Lajos 5-korona, Osztrák-Magyar Bank aradi fiókja 48 korona, Első Délmagyarországi Gyözkorka és Csokoládé gyár 20 korona, bűnügyi osztály Beretz kapitány gyűjtése 72 korona 70 fillér, Aradi Első Takarékpénztár r.-t. 1000 korona, Első magyar általános biztosító társaság tisztviselői 24 korona.

— Postaforgalom helyreállítás. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy Ostrowiec és Staszow helyeken, továbbá Klimontow, Koprzywnica és Zawichost helyeken a magán postaforgalom újból helyre állt.

— Az influenza súlyos komplikációval ismét járványzerűleg lépett fel egész Európában. Ne mulassza el senki, aki e bajban szenved, néhány héten keresztül a „Sirolin Roho”-t szedni, amely e betegségnek általánosan elismert gyógyszere s kellemes íze miatt is kedvelt. Minden gyógytárban kapható.

— Tilos a cipő kivitele Németországból. Hamburgból jelentik, hogy a borból készült, vagy bőrrel összeköttetésben álló mindennemű cipőárak kivitelét, tekintet nélkül azok súlyára, megtiltották.

— Baromfiárak maximalása. Varjassy Lajos polgármester közhírré teszi, hogy belügyminiszeri rendeletben nyert felhatalmazás folytán február 10-től Arad város területére a levágott kővér liba és rucaából kikerülő egy kilogramm zsir, hár, szalonna legmagasabb eladási árát a város területére érvényes mindenkori sertészsir, hár és szalonna árával egy ártban állapította meg. Továbbá egy kilogramm kisütött, de ki nem préselt tepertő árát 6 koronában, egy kilogramm libamáj árát 7 koronában, egy kilogramm sült libamáj árát 10 koronában, egy kilogramm kővér liba-, ruca mell vagy comb 4 korona 50 fillérben, egy kilogramm liba-, ruca háta és aprólékának árát 3 korona 50 fillérben, egy kilogramm kővér liba-, ruca vágva egészben koppaszítva 5 korona, egy kilogramm csirke árát vágva, koppaszítva, bél nélkül 3 korona 50 fillérben, egy kilogramm csirke aprólék árát 2 korona 80 fillérben állapította meg. Az ármegállapítást az összes ezen élelmicikkek eladásával foglalkozó árusító helyeken feltűnő módon kötelesek kitűgészteni a felsorolt fogyasztási cikkeket most megállapított áraknál magasabban árusítani tilos, aki ezen tilalmat megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kintagást követ el és az 1914. évi L. t. c. értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

— Aradi gyermekek vasuti kalandja. Pécsről jelentik: Kovács Pál 11 éves, Kiss Ferenc 13 éves, Boros Nándor 12 éves, fiukat a dombóvári esendőség előállította azért, mert a vonaton utazási jegy nélkül utaztak. A fiuk bemondásuk szerint aradiak és ezelőtt pár nappal az aradi vasutállomáson lévő egy katonavonatban behívták őket a katonák azon ürügy alatt, hogy hozzanak nekik a poltból egyet-mást. Azonban midőn már bent voltak a vonatban, a katonák becsútkák a vonat ajtaját. A dombóvári állomáson a fiuk segélyért kiabáltak és ott egy főhadnagy kiszabadította őket. A fiuk munkás szülők gyermekei és a visszaszállításuk iránt a főszolgabírósság intézkedett.

— Adományok a rokkantak alapjára. Arad vármegyei rokkant katonák, hadi özvegyek és árvák alapja javára a következő újabb adományok érkeztek: Dr. Mülek Lajos vegyes felülvizsgáló bizottsági elnökhelyettesi átengedett napidija 16 korona, dr. Pozsgay István aradkövi szőlőbirtokos 100 korona, Holländer Sámuel Csermő 100 korona, Oláh József Mácsa 200 korona.

— Rendezik a cukorellátást. Budapestről jelentik: A kormány rendeletet bocsátott ki, amelylyel Budapesten cukorközpontot létesít, amelynél a cukorkészleteket a gyáraknak, szabadraktáraknak s mindazoknak, akik cukrot tartanak raktáron és akiknek készlete az egy métermázsát meghaladja, be kell jelenteniük. A cukorközpont gondoskodik úgy a lakosság, mint a katonai igazgatás cukorszükségletének biztosításáról és evégből zár alá vétetnek a cukorgyári vállalatoknál meglévő és ezentul előállítandó nyers és finomított cukorkészletek és azokkal tulajdonosaik csak a cukorközponti utasítása szerint rendelkezhetnek és a központ utasítása szerint hozhatják csak forgalomba. A más egyéneknek és cégeknek zár alá vett készletet szintén a központ veheti közszükségleti célokra igénybe. A cukornak vámkülföldre való kivitele ezután kizárólag a központ útján történhetik. Egy másik rendeletben akként intézkedett a kormány, hogy cukorrépat ebben az évben bárki csak a termelés iránt cukorgyárral kötött szerződés alapján csak cukorgyártási célra termethet.

— Az új hivatalos órarend a városházán. Arad város törvényhatósági bizottsági közgyűlésének tegnap, a megosztott munkaidőt visszaállító határozata nagy meglepetést keltett a városházán a tisztviselői karnál. Váratlanul érte őket a nagy változás és különösen a segédhivatalokban okozott valóságos konsternációt a régi állapot visszaállítása. A főtisztviselők, akik sohasem voltak úszinte hívei az egységes munkaidőnek, mert majdnem minden héten volt egy pár nap, amelyen ülésekre kellett eljárnok, szívesen látják a közgyűlés határozatát. Hétfőn például délután két órákor mentek haza, három órákor már a Weitzer újság gondnokságának volt ülése, négy órákor a közigazgatási bizottságban voltak elfoglalva, öt órákor pedig rendkívüli közéletmelzési értekezlet volt. A kisebb tisztviselők azonban zúgolódnak. Különösen a napidíjasok közt nagy az elégedetlenség. Ugy tudjuk, hogy négy, vagy öt napidíjas otthagyja az állását, mert délutánra magánmunkát vállalt, amivel a napi három korona fizetését pótolja. Sok olyan díjazott van a városnak, akik öregebb emberek és nyugdíjjal bírnak régebbi állásuk után. Ezek is menni készülnek mert — így mondják — öreg napjakra nem hajlandók két korona negyvenfillért nyolc órát dolgozni helyett. A rendőrtisztviselői kar is elégedetlen a közgyűlésen történetekkel, mert úgy érzik, hogy méltatlanul érte őket az a vád, amely olyképp hangzott, hogy tizenkét óra után a városházán nem található tisztviselő. A rendőrségen csakugyan lelkiismeretesen betartják mindig a hivatalos órákat és a délutánt ügyeletes szolgálattal töltik el. Igen sok dolgot ad délutánuként a külső szolgálat, az ellenőrzés, a felülvizsgálat, amelyet a rendőrtisztek hivatalos órákon kívül látnak el. Az ő szolgálatuk emel nem lehet kifogást emelni és a törvényhatóság sem akarta őket bizonyára a hanyagság és lelkiismeretlenség vádjával illetni.

— Mozi Belgrád lakosságának. Belgrádból jelentik: A Belgrader Naonchten, a belgrádi főkormányzóság hivatalos lapja hírdetményt közöl a polgári lakosság részére rendezendő moziszépművészekről. A belgrádi moziszepművészek hivatalos neve K. u. K. Kino (vornats Kolosseum). Az előadások délután 3 és 5 órákor kezdődnek. Hat kép szerepel a műsoron. Van közöttük bohózat, dráma, vígjáték és két komikus kép.

— Fejérvármegye feldúlt tűzhelyeiért! Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága egyhangúlag elhatározta, hogy az oroszok által lerombolt falvak újrafelépítésére 1916-17-18 és 19 években, tehát négy esztendőn keresztül 1 százalékos varmegyei pótvadot vet ki. A varmegye határozata az indokoltságban ezt az adományt végeredmény szerint körülbelül 100.000 koronára becsüli és annak az önjárának ad kifejezést, hogy ezt az összeget egy „Fejérvármegye” nevű közseg felépítésére fordítsák.

— Adományok. Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő rávatalára szant koszorúmegváltása eméni a szentmártoni általmi elemi iskolai tantestület 40 koronát, Hollo Adám szentmártoni róm. kath. plébános ur pedig emelkül szintén 40 koronát juttatott kezemhez a háboruban elesett tanítók özvegyei és árvái segélyezésére létesített alap javára. Mindkét összeget rendeltetési helyére juttattam. Köszér kir. tanfelügyelő.

— Ki a tettes? (Detektív szenzáció az Urániában.) Egy kiváló detektív képet mutatott be tegnap a színház, mely minden vonatkozásban tökéletes művelészetet nyújt a közönségnek. A sablonról eltérve, egy könnyen hízó és az életnek tapasztalataitól nem ellenkező cselekménynek feldolgozására kiváló művészi erőknél, igénybevevélével és elsőrangú rendezésben teljesen kielégíti a közönséget.

Egy megtévelyedett ifjunak története ez, aki a börtönből kikerülve balesurakodik egy idegen családba, ott nemtelen bosszút áll azon, akiért büntetést kellett szenvednie. Csak hogy hiába sikerül neki megszereznie a család bizalmát és hiába bizakodik, hogy őt gyanu nem érheti, egy ügyes detektív, bár nehéz munka árán megtudja a valót és a bűnös újabb büntéért súlyosan lakol. — *Móric, a csodamajom*, a budapesti színházak vígjáték slágere az Uránia legközelebbi bemutatója.

— A színház hírei. A Karvály, Barics Gyula társulatunk kiváló erősségének társadalmi dráma újdonsága először kerül színpadra. Általános érdeklődés mutatkozik úgy a nagyközönség, mint a sajtó részéről. A Karvály iránt, mely a mai ifjuság visszas élettelfogását tárja élethűen a közönség elé, az összes szereplők a legnagyobb gondokkal készültek az újdonságra. — Ifjusági és gyermekelőadás lesz szombaton délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárazattal színpadra kerül Rákósy-Szabados pompás dajjátéka a *Bolond*, főszereplők Z. Váradi Margit, Barics, Győző, Polgár stb. Vasárnap délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárazattal a *Császáraé* operett újdonság van műsoron, ez lesz a nagyszabású operettnek első délutáni előadása, este pedig Csepregi pompás népsziumve, a *Sárga csikó* kerül színpadra, melyben az egész személyzet részt vesz.

— Tábori Kornél mozidarabja az Apollóban. Arad társadalmi élénk érdeklődéssel várja Tábori Kornél fővárosi hírlapíró „Barbárok” című mozidarabjának bemutatóját, amely vasárnap délelőtt fél 11 órákor lesz az Apollóban. Tábori ellenségeinknek ama hazugságait tárgyalja, hogy mi barbárok vagyunk. A darab érdekesítő szövegét, amelyet maga a szerző olvas fel, számos mozitörvény és közel száz darab álióképp illusztrálja. A jegyeket a rendező árán adják ki.

— Vadászkalandok az afrikai dzsungel mélyén. (Az Apolló-színház szenzációs műsora.) Ma is nagyra tehető azoknak a száma, akik a mozi kulturáját nem a társadalmi drámák és vígjátékok feldolgozásában keresik, hanem a műveit ember előtt is ismeretlen dolgok megismertetésében. Emellett álláspontra igazságának cínal propagandát az Apolló-színház pénteki új műsora, amelyen egy hatalmas dzsungel-dráma kerül bemutatásra. A mozi fejlett a akadályokat, korlátokat nem ismerő vilákosági szelleme eljuttatta a fölvevő gépeket Afrika vadonjaiba, hogy a dzsungel ősmakóit megismerhessék azokban az izgalmas percekben, amikor a bátor vadászok tegyvere üldözi őket. Az afrikai dzsungel vadságának minden kulturálatlan szépségét és izgalmas érdekességét hozza eléénk ez a monumentális film, amelynek előállítására egy tizenháromezer koronát költöttek. A dzsungel dráma kívül egy nagystílusú dán film: *A férj*, a feleség és a harmadik című dráma és az új hadiképek kerülnek vetítésre.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legutányosabban vállaltatnak. 4697

— Uzeti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Papírsválvették olvasón Kerpelnél. 193

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-téren. Nyers selyem terítvegy női ruhák 7 korona darabja. Finom csera harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektívából legfinomabb női ruhák és penzerezenyek a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székcsok csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Papírárubból nagy engedményt nyújt viszonteladókunk Kerpel papírnagykereskedése. 193

— A kiadóhivatal ízenete. A kiadóhivatal felkéri a tisztviselőket, hogy az esetekben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, egy jelentést be ess a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Fűtsünk papírral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az „Aradi Közlöny”-t összes harctereinken olvassák. Levezünk az „Aradi Közlöny” apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen elkallódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny” a harctereken közkezen forog és így az üzenet feltétlenül rendeltetési helyére jut. Ezenel megnyitjuk az „Aradi Közlöny” tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szóig — 80 fillér.

Az internált tudós találmánya.

(Kalandos hírek egy osztrák orvosról.)

az Aradi Közlöny tudósítójától

Berlin, február 10.

A Daily Mail egyik legutóbbi számában az alábbi rémhírtörténet olvasható:

A közel múltban elhunyt egy angol diplomata. Halála alkalmával nevezetesen dolgok derültek ki egy német tudósról, aki jelenleg az Alexandra-Palaceban van internálva. A tudós Friedrich Mehwarto, a híres Koch tanár tanítványa. Három évvel ezelőtt sokat emlegettek a tuberkulózis kezelése terén a londoni Margaretha-kórházban és a greenwichi Drenought-kórházban végzett kísérletei miatt. Dr. Mehwarto azt állította, hogy feltalálta a betegség szérumát. A háború kitörésekor az Alexandra-Palaceban internálták. Házát a Harley-Streeten és laboratóriumát Notting Hillben bezárták. Néhány hónap előtt tuberkulózisban megbetegedett egy közismert diplomata és azóba került kezeléséni a német orvos széruma. Az angol hatóságok végre is megengedték dr. Mehwartonak, hogy laboratóriumába visszatérjen, mivel csak ő egyedül tudta a készítés módjának titkát idegenekre rábizni.

Mindennap kísérlettel hagyta el az orvos az Alexandra Palace. A laboratóriumában megállapította, hogy távolléte alatt a kísérletekhez szükséges viperait elpusztultak. Megengedték neki, hogy az angol állatkertből hozasson új viperaikat. Azután hónapokig dolgozott laboratóriumában és a rendőrnökség egy tisztjének felügyelete alatt szérumot készített. Emellett kísérletezett egy újabb szérummal, amely a „606”-os szérumot lett volna hivatalos tökéletesíteni. Állítása szerint nagyon kedvező eredményeket ért el.

FOG- tömések, aranyból, platina, acsny és esüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogcsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek elápolítása, fogak fehérítése és hibás fogcsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely 165 alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogpedagógusoknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-14. szám.

Még kísérletezése közben kapott hírt Németországból arról, hogy édesanyja, aki kevéssé a háboru kitörése előtt meglátogatta őt Londonba, tuberkulózisban megbetegedett. A levél szerint fiának laboratóriumában kapta a betegséget, ahol elővigyázatlan módon közeledett a készülő szérum-mennyiséghez. Az orvos engedélyt kért, hogy beteg anyjának egy flóra szérumot küldhesen. Az engedélyt megadták az angol hatóságok és egy külön futár ment az orvosszerral és egy levélrel Németországba. A levél dr. Mehwarthe nővéréhez szökött és siffrizott írással közölte a szérum használatának titkát. A futárt, mikor a német határra érkezett, feltartóztatták, a levelet és az orvosszert elkobozták és az orvos nővérét, akinek a levél címezve volt, letartóztatták. Ugy tudják, hogy még most is fogságban tartják.

Időközben a diplomatának Mehwarthe-szérummal való kezelése feleslegessé vált: a diplomata meghalt. Az Alexandra-Palace elhagyására adott engedélyt megvonták a német tudóstól. Most széges drótkerítés mögött Wood Greenben tölti napjait a német művészet és tudomány több neves képviselőjének társaságában. Internáltóságának ideje alatt Mehwarthe egy koronás fő orvosával is tárgyalásban állott a szérum használatáról.

Eddig szól a Daily Mail jelentése, a melyet a B. Z. ma Mitteg szal a megjegyzéssel közöl, hogy az filmszínjátékra nagyon alkalmas, egyébként azonban — most Mehwarthe, a ki a múlt év október óta az Alexandra Palacban van internálva, nem más, mint Menhart dr. osztrák állampolgár. A hogy a többi internáltaknak megengedték, hogy fogságuk első idejében kísérlettel fületükbe mehessenek és érdekeiket megvédelmezhessek, neki is engedélyt adtak arra, hogy többször elmenjen

laboratóriumába. November végén az összes ilyen engedélyt visszavonták és azóta egyikük sem hagyhatja el internáltatási helyét. Ez a tényállás, a többi mind neveltséges és rosszakaratu koholtmány.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Pénteken, 1918. évi február 11-én:

B. Bócsot.

A kervaly.

Dráma 4 felvonásban.

B. Bócsot.

Kezdete este 8 órakor.

Felolós szereposztó:

Rodnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Therese
Raquin.

Rum és likőr

essentiák és compositiókban

valamint édes nemes paprikákban állandó raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502 Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlet
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail erémje.

Mindkettő kipróbált jó hatásu készítmény. 1 tégey kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégey krém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatásu.

Kapható:

1945

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában Arad, Szabadság-tér.

A szájüreg desinfectálásánál, valamint a torckbetegséget előidéző

bacillusok előléésénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sohasem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüregot desinfectálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpát-kenőcs.

Ara egy tégeynek 2 korona.

Fonti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Árúügynökség Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Az aradi waggongyár irodája részére
kerestetik néhány évi gyakorlat-
tal bíró

fiatalember, esetleg nő,

aki a magyar és német nyelvben
egyaránt jártas és gyakorlott gépiró.
Gyorsíró előnyben részesül. Pályázók
jelentkezzenek személyesen a gyár
irodájában.

385

**Vöröshagyma, fokhagyma, dug-
hagyma, hagymamag, zöldségáru**

Eisebb és nagyobb mennyiségben
legjutányosabban kapható. :- Arak
kérdézősködésre. :- Jókarban levő
használt jute-zsákok **eladóak.**

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

386

74—1916. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a járványkórház kibővítésére, mely munkát áll egy 24 és egy 32 ágyas kórházbarak építéséből favázzal, esetleg téglafallal, három melléképület átalakításából és egy egyszerű jégverem készítéséből, a törvényhatósági bizottság jóváhagyásától feltételezeten, f. évi február hó 28-án d. e. 10 órakor zárt versenyárgyalást tart a munkák következő csoportosítása mellett:

I. a két kórházbarak építése az összes kapcsolatos munkákkal faváz esetében.

II. a két kórházbarak építése téglafallal, az összes kapcsolatos munkákkal.

III. A három melléképület átalakítása és kitoldása.

IV. Jégverem készítés.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipari gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban forgó munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat, megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap délelőtt 10 óráig a h. polgármesterhez nyújtandók be. Az elkésett, vagy szabálytalan ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Ajánlat tehető minden csoportra külön-külön, vagy együttesen az összes csoportra.

3. Az ajánlati költségvetési úrlap és a tervmásolatok I—II. csoportnál 2—2 korona, a III. és IV-ik csoportnál 1—1 koronáért a városi mérnöki hivatalban megszereshetők. Az ajánlatok a végösszegnek számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandó be.

4. Az ajánlatokhoz 5 százalék bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A felhasználandó anyagok kizárólag hazai gyártmányuak legyenek.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik biztosítékát 10%-ra kiegészíteni.

7. A város fentartja magának ama jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhat.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettekben maradnak.

9. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

10. A versenyárgyalás a fenti napon az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

11. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósága dönt.

12. Táviratilag beadott ajánlatok és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1916. évi február hó 7.

A gazdasági szék.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Ajánlunk olcsó, igen finom, pompásan habzó mosó szappanokat míg készleteink tartanak. Szappanaink a kereskedelmi forgalomban lévőkénél jóval nagyobbak, súlyosabbak és mindenféle hamisításoktól mentesek.

Márvány szappan darab 40 fillér.

Tojás szappan 40 és 60 fillér.

Mandula szappan 30, 40, 50 és 80 fillér.

Kokosz szappan 40 fillér.

Angol (alak) szappan, pompás illatok és színben drb. 50 fill.

6 drb. különféle illatu és színü virág szappan dobozban 2 kor.

Lanolin szappan darab 60 fillér.

Nagy virág szappan 50 fillér.

Glycerin rud szappan 235 gram súlyu 1.20 korona.

Glycerin szappanok 30, 40 és 50 fillér.

Carboform fertőtlenítő szappan 50 fillér.

Szent Imre fertőtlenítő szappan 80 fillér.

Cealád-szappan 50 fill., 6 drb. dobozonként 2.80 kor.

Legfinomabb pipere szappanok, *remekül adjuasztálva darabja 1 kor. 3 darab egy dobozban 2.80 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere-szappan- és vegyészeti gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárában Aradon.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermeküknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvestő-Depilior. El kitűnő, a maga nemében páratlan szőrtelenítő szerrel minden alkalmatlan szőrtelenítő, arca, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

